

Розділ перший

Дівчина, що врятувала єдиного

У давній давнині...

За незапам'ятних часів пішла одна дівчинка в той праліс, що між Ельбурськими горами та Каспійським морем, щоб назбирати грибів.

Напередодні йшов дощ. Земля була м'яка й вогка, а в повітрі витав запах суглинку й моху. Це був чудовий день для збирання грибів, тож дівчинка вже майже заповнила свій козуб «левовими гривами» та кучерявенькими грифолами, як раптом почула віддалений стогін за деревами. Здавалося, що це кричить від болю якась звірина.

У лісі водилися і леопарди, і шакали, і бурі ведмеді. Проте цій дівчинці нестерпно було навіть подумати, що якесь створіння страждає. Тому вона вирушила в напрямку звуку, щоб глянути, чи зможе чимось допомогти. Трохи осторонь стежки, на галявині посеред хащі, дівчинка знайшла джерело криків.

Там сховався кров'ю переляканий єдиноріг: його нога застрягла в мисливському капкані. Це було величезне й напрочуд дике створіння. Дівчинка ніколи раніше не бачила такого звіра, але одразу ж зрозуміла, що він — особливий. Розуміла вона також і те, що як тільки мисливець повернеться перевірити свою пастку, то єдиного не стане.

Тому дівчинка притлумила свій страх і підбралася ближче до нього настільки безшумно й обережно, наскільки могла. Щоб заспокоїти єдинорога, вона запропонувала йому трохи грибів, що їх назбирала. І коли дівчинка відчула, що можна безпечно підійти, вона нахилилася і звільнила єдинорога з пастки.

Звір, здавалося, заповнив усю галявину своїми довгими ногами і страшним гострим рогом. Дівчинка прикипіла до місця, боячись поворухнутися. Єдиноріг довго дивився на свою рятівницю. Потім він обережно зробив крок пораненою ногою до дівчини, нахилив свою величезну голову і встромив свій ріг у її груди, прямо над серцем.

Дівчинка впала на землю, і під час цього падіння частина рога відламалася всередині неї. Єдиноріг спостерігав за дівчиною якусь мить, а потім розвернувся і, кульгаючи на поранену ногу, помчав у ліс. Відтоді його ніхто не бачив понад століття.

Дівчинка з кровоточивою раною та у стані шоку зуміла таки повернутися до рідного села на окраїні лісу. Там вона знепритомніла, і люди віднесли її додому. Дівчинка пролежала в ліжку багато днів. Спершу ніхто навіть на думці не мав, що вона виживе. Але якось рана перестала кровоточити. Ще через три дні біль почав ушухати. Рана поволі зарубцьовувалася, аж поки від неї залишився шрам у формі півмісяця, прямо над її серцем, а ще — малесенький шматочок рога єдинорога, що застряг між ребрами.

Минув час, і дівчинка стала жінкою. Вона вийшла заміж і народила дітей, деякі з них теж мали над серцем родимки у формі півмісяця. І те ж стосується їхніх дітей, і дітей їхніх дітей, і так далі. Подейкують, хоча ніхто не може бути впевнений у цьому, що хтось із нащадків цієї дівчинки досі живий, і що деякі з них досі мають цю родимку на своїй шкірі — саме там, де єдиноріг уперше її торкнувся.

А ще шушаються, що можливо — але цього ще ніхто не довів, — усередині них досі є частинка єдинорога.

Розділ другий

Робота

Я не мала б працювати на рецепції.

Ветеринарна клініка — не місце для нетерплячих людей, а я злилася на весь білий світ. Проте Домініку потрібна була перерва на обід, а всі інші працівники були зайняті, тож, як сказав би мій батько: «Світ не спиняється заради наших забаганок, Маржан». Отож усе, що мені лишалося, це вдавати, що я — сама привітність і добросердя. Подумки я молилася, щоб не задзвонив телефон, і щоб наступні пів години вестибюль так і стояв порожнем: таким чином я могла б не відволікаючись продовжувати злитися на весь той світ.

Широ кажучи, я злилася через дві речі. Насамперед — на саму клініку. Якраз три тижні тому «Ветеринарна клініка Західного Берклі» перейшла в мою власність. Я ніколи цього не прагнула, тим паче, що перший тиждень мого другого року навчання у старшій школі був не найкращим часом, щоби неждано-негадано стати власницею обтяженої боргами ветеринарної клініки. Крім школи, домашніх завдань і всього, що стосується громадського життя, додалися заробітна платня, орендна плата, комуналка, страхування й купа інших осоружних обов'язків. Долучно із підміною на рецепції, щоби Домінік зміг пообідати.

А тоді трапилося те, що трапилося.

Це була клініка мого батька. Він був ветеринаром і, скільки мені утямки, зажди порядкував тут. Батьки зазвичай не передають свій бізнес дочкам-підліткам. Але мій батько не був такий, як усі. У кожному разі, великого вибору він не мав.

Поліція не була впевнена в тому, як його вбили. Так і не знайшли знаряддя вбивства, але ніхто не міг утямити, яким чином людина змогла зробити це голіруч. Я чула, як один із рятувальників сказав, що скидається, ніби його

збила вантажівка. Але навіть це не пояснювало опіків на батьковій шкірі.

Підозрюваних не було. Не виявилось ні відбитків пальців, ні слідів ніг, ні зразків ДНК, волосся чи шкіри — нічого з того, що вам показують у телешоу. Не було камер відеоспостереження. Не було навіть можливого мотиву вбивства. З нашого дому нічого не вкрали. Все залишилося на своїх місцях, якщо не брати до уваги кімнати, де помер мій батько.

І це була друга причина, чому я злилася.

Я приходила у клініку впродовж останнього тижня. Зазвичай я вмошувалася у старому кабінеті батька — крихітному й затишному, де почувалася в безпеці, як ніде більше. Або ж гайнувала час у процедурній, де я могла одягнути маску і шезнути, а всі мої обов'язки обмежувалися доглядом за тваринками й заспокоюванням їх. У холі я почувалася незахищеною. Почувалася цуциком у вітрині зоомагазину, тільки замість цуцика я була росомахою, причому скаженою.

Але позаяк замінити мене не було кому, я просто сиділа у кріслі Домініка і, вп'явшись нігтями в долоні, аби відволіктися, запевняла себе, що зі мною все буде гаразд — не настільки, щоб аж-аж, але не найгірше — звичайно, допоки мені не потрібно ні з ким баляси точити.

Я саме говорила собі це, коли двері відчинилися.

Вона впевнено підійшла прямо до столу, без жодних вагань, достоту як ракета з тепловою головкою самонаведення, причому ракета, на якій хтось намалював щасливе личко. Я припустила, що їй було трохи за двадцять. Каштанове волосся, витончені окуляри з дрововими обідцями, карі очі, що зустрілися з моїми, щойно вона уздріла мене. Усмішка, що змушувала почуватися трохи її подругою, а трохи її ж здобиччю.

Із нею не було тварини. Погана прикмета у ветеринарній клініці.

— Ти, мабуть, Маржан, — промовила вона. — Співчуваю твоїй втраті.

Але найгіршим було те, що вона знала моє ім'я.

— Хто ви? — моїм голосом можна було б протинати повітря, але її усмішка навіть не здригнулася.

— Ми не знайомі, — відповіла вона.

— Він вам винен гроші? — запитала я. — Бо вам прийдесться звернутися до його бухгалтера, і я вас запевняю...

Вона відмахнулася від запитання, після чого дістала візитівку з полотняної сумки й поклала на стійку рецепції переді мною. На візитівці не було ні словечка, лише покритий бронзовою фольгою символ — чайник у формі звинутої кільцями змії. Я очікувала пояснень, поки не зрозуміла, що вона чекає, що я впізнаю цю емблему.

— Не пригадуєш? — спитала вона нарешті.

Я похитала головою. Вона знову сумно всміхнулася:

— Він не розповів тобі. Ми можемо десь поговорити?

— Про що? — запитала я.

— Багато про що, — відповіла вона. — Про твого батька. Що трапилося з ним, — вона затнулася. — Про роботу.

Про роботу.

Те, як вона промовила ці слова, сколихнуло щось пекуче та невідоме в моїх грудях. Можливо, це було ще більше злості — доброї старої злості, яку я вже доволі довго плекала в собі. Чи, можливо, це було щось інше. Можливо, це була зацікавленість.

Можливо, це була надія.

***

Іноді, коли йому телефонували на мобільний, відповідала я. Мій батько ненавидів це.

— Джим Дастані тут? — питали вони, що завжди дивувало мене. Мого батька звали Джамшид. «Джим» звучало як особливо жалюгідний різновид культурної капітуляції, тому що окрім того, що ім'я до біса просте, воно ще й зовсім йому не личило. Зрозуміло, що він просто не міг зватися «Джимом».

Хто б то не був, я обов'язково кричала так, щоби той «хтось» почув моє: «Б-А-А-А-А-А-ТЪКУ! Це до Т-Е-Е-Е-Е-БЕ!», — аби у клієнта склалося перше враження про його непрофесійність. Мій батько з гуркотом спускався по сходах, переважаючи через одну. Коли він дратувався, то щоразу так кривився, що це нагадувало посмішку, але та посмішка наче була спричинена фізичним болем. Широ кажучи, багато чого здавалося фізично болючим, коли це робив батько — їв, сміявся, спав. Мабуть, саме тому він не робив нічого з цього так часто, як мав би.

Вихоплюючи телефон із моїх рук, він дивився на мене суворо, так неначе я мала ось-ось вскочити в халепу. Але такого ніколи не траплялося. Що б він зробив? Покарав мене? Неможливо покарати когось, витаючи в хмарах.

Він мовчки забирав телефон і йшов до себе в кімнату. При цьому як би сильно я не притуляла вухо до зачинених дверей, усе, що я чула, було лише бурмотіння.

Розмови ніколи не були тривалими. Щойно вони закінчувалися, він одразу відчиняв двері й передавав телефон мені, не злостячись при цьому й навіть не дратуючись. Подумки він уже збирав речі, вже виїжджаючи, вже прямуючи в аеропорт чи на вокзал чи іще чортзна-куди.

— Тож куди цього разу? — запитувала я, коли мені справді хотілося бути нахабою.

Якщо мені щастило, він казав щось на кшталт: «Туди, де тепло» або «До маленького затишного містечка». Це все, що я могла почути у відповідь. Ніколи не було зрозуміло, чи він справді говорить до мене, чи просто нагадує собі, щоби зібрати необхідні речі. Він міг взагалі не звертати на мене уваги, допоки не спакував сумку.

Наш ритуал, справжній ритуал, починався вже біля дверей. Він зупинявся у проїмі дверей, так наче щойно згадав щось, а після цього обертася. Щоразу я була там, очікуючи цієї миті, я завжди була поруч.

— Маржан, — говорив він, — все, що тобі необхідне, це...

— Знаю.

Не було потреби в цьому переліку — кредитка в кухонному ящику, готівка в конверті поруч з умивальником. Телефони екстрених служб — пожежної охорони, поліції — приклеєні клейкою стрічкою поруч із візитівкою місцевої служби таксі й номером телефону служби доставки піци. Все, що мені могло знадобитися, було там, де воно завжди було.

Потім звучала його обіцянка: «Я скоро повернуся додому».

«Скоро» могло означати через день, а могло означати й через тиждень. Я не могла цього знати напевне, допоки він не повертався.

Після цього він ставив сумку й обіймав мене. Гадаю, що коли я була молодшою, теж обіймала його. Важко згадати. Він тримав мене так ще декілька секунд, а потім вибачався:

— Мені жаль. Колись...

Справді. Колись це матиме сенс.

Коли я була маленькою, я гадала, що всі ветеринари мають таких клієнтів. Після смерті мами я почала розуміти, що все це доволі дивно. Раніше я злилася на нього, коли він ішов. Потім, дещо пізніше, я стала свинуватою. Я звинувачувала його в усьому, на що лише вистачало моєї уяви — у контрабанді наркотиків, у шпигунстві. Звинувачувала в тому, що він потай від мене завів собі іншу сім'ю десь там, де дідько каже «на добраніч». Чи, можливо, це я була його потаємною сім'єю.

«Це просто люди, які потребують моєї допомоги», — так зазвичай він виправдовувався. І через те, що я ніколи не бачила, щоб він турбувався про щось більше, ніж про свою роботу, я вірила йому.

Потім він казав: «Люблю тебе».

Не знаю, що насправді він мав на увазі під цими словами. Він завжди їх промовляв, коли покидав мене.

І наостанок був погляд. Той самий погляд, що змушував мене почуватися тваринкою на оглядовому столі у процедурній кімнаті, в якій він намагався виявити пухлину, чи